REGULAMIN TARGOWY

DLA

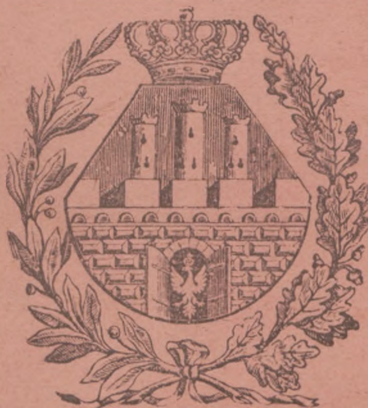
STÓŁECZNEGO KRÓLEWSKIEGO

MIASTA KRAKOWA

(PROJEKT)

OPRACOWAŁ

STANISŁAW SZYMKIEWICZ
Radca Magistratu.

KRAKOW.
Z DRUKARNI UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO
pod zarządem A. M. Kosterkiewicza.
1887.

REGULAMIN TARGOWY

DLA

STÓŁECZNEGO KRÓLEWSKIEGO

MIASTA KRAKOWA

(PROJEKT)

OPRACOWAŁ

STANISŁAW SZYMKIEWICZ
Radca Magistratu.

KRAKÓW.
DRUKARNIA UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO
pod zarządem A. M. Kosterkiewicza.
1887.

Nakładem Autora.

SPIS RZECZY.

WSTĘP.

Magistrat i mieszkańcy miasta Krakowa obywają się dotąd bez regulaminu targowego, t. j. bez szczegółowo zebranych przepisów, mających na celu porządek, spokój, wygodę i zdrowie publiczności na targach i przy sprzedaży artykułów handlu w ogóle, oraz sprowadzenie ceny produktów targowych do stopy stosunkom obrotu handlowego odpowiedniéj — a ile możności jak najniższéj.

Ruch osób handlujących na targu i w mieście, ich zachowanie się względem publiczności opiera się wprawdzie na przepisach ustawy przemysłowéj a po części na przepisach od czasu do czasu przy zdarzonéj sposobności przez Magistrat wydawanych, luźno dotąd w aktach lub zbiorze przepisów (normaliów) w komisaryacie targowym miejskim przechowanych, przeważnie jednak na zwyczajach targowych z dawien dawna tradycyjnie istniejących a nawet i świeżo powstających, możnaby rzec, ze zmianą osób w Komisaryacie targowym, w wydziale Magistratu dla spraw targowych (III) oraz w Prezydyum miasta, a taki stan rzeczy staje się przyczyną nieporozumień między władzą a publicznością.

Przepisy targowe w mieście Krakowie z czasów przed wcieleniem miasta do cesarstwa austryackiego w r. 1846 nie odpowiadają dzisiejszym zasadom ustawodawstwa dla handlu i przemysłu, dlatego też zaledwie mała ich cząstka przydać się może teraz do regulaminu.

Rozporządzenia rządowe dla targów od roku 1846 do 1859 a względnie do r. 1867 stanowią także słabe źródło do regulaminu targowego, gdyż w ogólnych zarysach sprzeciwiają się kardynalnym zasadom ustawy przemysłowéj z d. 20 grudnia 1859 r. L. 227 Dz. u. p. co do wolności handlu i przemysłu, oraz ustawie zasadniczéj z d. 21 grudnia 1867 r. L. 142 pod względem równouprawnienia stanów i wyznań.

Dopiero od r. 1867 wnet po oddaniu (w d. 15 sierpnia 1866 r. na mocy ustawy z d. 1 kwietnia 1866 L. 7 Dz. u. i rozp. kraj. dla Galicyi) przez wysoki Rząd gospodarstwa w mieście w ręce obywateli, którzy powierzają pieczę o dobrobyt i bezpieczeństwo mieszkańców oraz staranie o rozwój miasta wybranéj Radzie miejskiéj, Pre-

zydentowi miasta i Magistratowi, wprowadzono wiele ulepszeń na targach, ale wydawane w tym kierunku przepisy nie były uporządkowane i dlatego potrzeba wydania regulaminu targowego i sprzedaży wogóle oraz instrukcyi dla służby targowéj stawała się coraz naglejszą.

Aby téj potrzebie zadość uczynić zbierano od pewnego czasu z inicyatywy wiceprezydenta śp. Dra Stanisława Strzeleckiego i jego następcy Wgo Dra Michała Schmidta materyały i postarano się o następujące źródła:

1. Powszechna ustawa handlowa z dnia 17 grudnia 1862 r. L. 1. Dz. u. p. z r. 1863.
2. Ustawa karna z d. 27 maja 1852 L. 117 Dz. u. p.
3. Zbiór ustaw i przepisów o miarach i wagach, wydanie Manza z r. 1882 T. 13.
4. Instrukcya dla miejskich dozorców targowych król. stoł. m. Lwowa z d. 2 października 1863.
5. Ogólna nauka czyli instrukcya służby dla nadzoru targowo-policyjnego miasta Wiednia (Allgemeiner Dienst - Unterricht (oder Instruction) für die vereinigte Marktpolizei-Aufsichts-Anstalt der Stadt Wien) z d. 10 października 1839 r.
6. Rozporządzenia targowe rządowe w mieście Krakowie obowiązujące od r. 1817. Wyciąg prywatny pisany w 2 zeszytach.
7. Zbiór ustaw i rozporządzeń administracyjnych dla Galicyi i Lodomeryi z wielkiem Księstwem krakowskiém Jana Rudolfa Kasparka wydanie z r. 1885.
8. Taryfa opłat placowych na rzecz gminy m. Lwowa z d. 6 listopada 1875 L. 26674.
9. Rozporządzenie Magistratu król. stoł. m. Lwowa z d. 22 marca 1875 L. 4783 o nadzorze nad pieczywem i piekarzami.
10. Obwieszczenie Magistratu król. stoł. m. Lwowa z d. 30 grudnia 1875 L. 41802 ogłaszające taryfę opłat od mierzenia i ważenia w urzędzie miejskim miar i wag.
11. Ustawy lokalne (Ortsgesetze) przez Dra H. Stolpa zebrane, Berlin 1870, nakładem niemieckiéj gazety gminnéj (Deutsche Gemeinde-Ztg).

Na podstawie tych źródeł oraz dzienników ustaw państwa tudzież dzienników ustaw i rozporządzeń krajowych, a nadto rozporządzeń Magistratu w księdze normaliów Komisaryatu targowego, oraz w dzienniku rozporządzeń dla m. Krakowa od d. 1 stycznia 1880 r. wydawanym zamieszczonych, wreszcie na podstawie uwag osób fachowych w targach udział biorących, a zgodnie z postanowieniami ustawy przemysłowéj z r. 1859 i nowelli do téjże z r. 1883 opracowano niniejszy projekt regulaminu targowego i sprzedaży w ogóle

dla miasta Krakowa wraz z koniecznem wyjaśnieniem i uzasadnieniem niektórych artykułów.

Projekt ten oddaję pod wytrawną krytykę i sprawiedliwe ocenienie Świetnemu Magistratowi i Prześwietnéj Radzie miasta, oraz p. t. Publiczności, pragnąc, aby niedługo był projektem, ale uzupełniony pożytecznemi zmianami, dla dobra miasta i mieszkańców począł jaknajrychléj obowiązywać.

W Krakowie w sierpniu 1887 r.

Stanisław Szymkiewicz,
Radca Magistratu.

WNIOSKI.

Rada miasta uchwali:

1. Przedłożony »Regulamin targowy dla stoł.król. miasta Krakowa« Rada miasta biorąc do wiadomości uprasza Prezydyum, aby w myśl §. 70 ustawy przemysłowéj wyjednało zatwierdzenie go u Wysokiego c. k. Namiestnictwa a następnie wprowadziło go w wykonanie.
2. Na wydatki połączone z utrzymaniem w porządku i należytém urządzeniem placów targowych przeznacza się rocznie 1000 zła. do tytułu XX. 4. rozchodów funduszu obrotowego miejskiego.
3. Budownictwu miejskiemu poleca się wypracowanie według tego regulaminu mapy placów targowych, oraz wszystkich innych placów z dokładném oznaczeniem ich przeznaczenia.

---

do 1. Wniosek ten i następne najprzód Magistratowi, potem Sekcyi III, a nareszcie Radzie m. przedłożone zostaną.

do 2. Plantacye według uchwał budżetowych Rady miasta na rok 1887

kosztują rocznie	9.130	złr.
a przynoszą dochodu	1.650	„
kosztują zatem właściwie	8.480	„
Komisaryat targowy zaś kosztuje rocznie . .	2.466	„
dochody targowe (tyt. IV, V, IX) wynoszą . .	12.774	„
Przewyżka zatem dochodów wynosi . . .	10.308	„

słuszna więc, aby przynajmniéj dziesiąta część dochodów przeznaczoną była na stopniową amelioracyą placów targowych, gdy korzyści materyalne z nich są większe niż z plantacyj, a sanitarne może równie ważne.....

Na początek wypadnie:

a) urządzić targowisko ryb przy ul. Miodowéj,

b) wypalikować i obaryerować targowisko dla koni na placu pod Wizytkami,

c) wybrukować i urządzić targowisko na Wolnicy.

d) uregulować plac nowy na Kazimierzu.

e) rozpocząć czynności około urządzenia targowiska na bydło.

f) urządzić plac »Latarnia« na targowisko mięsa.

g. wybudować i urządzić budynek dla giełdy zbożowéj przy ul. Basztowéj (fasc. 34 a. L. 5068 z r. 1887).

do 3. Aby porządek na targach utrzymać i dowolnie go nie zmieniać mapa taka jest konieczna.

REGULAMIN TARGOWY.

CZĘŚĆ PIERWSZA.

ROZDZIAŁ 1-szy.

Postanowienia wstępne.

§. I.

Regulamin targowy obejmuje zbiór przepisów, mających na celu utrzymanie porządku, ładu, spokoju, bezpieczeństwa, zdrowia i wygody publiczności, oraz badanie i utrzymanie w równowadze cen produktów rolnych, ogrodowych i przemysłu na targach, tudzież przy sprzedaży wszelkich artykułów handlu w mieście w granicach ustaw obowiązujących.

§. II.

Regulamin targowy ulegać ma co dwa lata w miesiącu grudniu dokładnéj rewizyi Rady m., celem zaprowadzenia na targach i w przepisach pożądanych zmian, poprawek i ulepszeń.

ROZDZIAŁ 2-gi.

Komisya targowa.

§. III.

Sprawy targowe w ogóle, o ile załatwianie tychże nie należy wprost i wyłącznie do Magistratu lub wyższych c. k. władz przemysłowych, załatwiać będzie Komisya targowa imieniem Rady miasta z łona téjże co trzy lata przy ukonstytuowaniu się wybierana.

---

do §. I. §. 17 Statutu m. Kr. lit. f. g. h. i. k. l. §§. 2 i 3 instrukcyi wiedeńskiéj.

do §. II. Wszelkie przepisy z biegiem czasu wymagają koniecznie reformy a zachowują prawdziwą wartość, ulegając od czasu do czasu rewizyi. Najbardziéj może i stosunkowo częściéj przeglądane być winny i uzupełniane przepisy targowe, na które stosunki budowlane, handlowe i przemysłowe w mieście ciągle wpływ wywierają. Po dwuletniém doświadczeniu niejedno wypadnie poprawić. Zresztą taka rewizya utrzymuje sprawę na porządku dziennym i chroni ją od zaniedbania i zapomnienia.

do §. III. Kiedy się rozchodziło o zmiany przeznaczenia placów targowych w mieście, Sekcya III Rady miasta uchwałą z d. 4 Grudnia 1886 r. po-

§. IV.

Do Komisyi targowéj należą:

1. Z łona Rady miejskiéj z głosem stanowczym:
   a) Przewodniczący Sekcyi I. i III.
   b) po dwóch radców z Sekcyi I. i III.
2. z Magistratu z głosem doradczym:
   a) Fizyk } miejski.
   b) Weterynarz } miejski.
   c) Naczelnik Wydziału III. jako referent.
   d) Komisarz targowy jako sekretarz Komisyi.

Przewodniczącym Komisyi jest Prezydent miasta, zastępcą naprzemian co trzy lata przewodniczący Sekcyi I. i. III.

Wedle uznania może Komisya targowa zaprosić na członków z głosem doradczym obywateli z poza Rady m. i Magistratu na przeciąg czasu aż do nowego ukonstytuowania się.

---

stanowiła utworzyć Komisyą targową celem zbadania placów miejskich co do użycia ich dotychczasowego oraz przedłożenia wniosków co do przeznaczenia ich na przyszłość.

Komisya ta w dniu 5 kwietnia 1887 oglądnęła wszystkie place w mieście i przygotowała wnioski dla Sekcyi III, która uchwałą z dnia 15 lipca 1887 r. sprawę postanowiła odroczyć, polecając równocześnie odautografowanie projektu Komisyi targowéj i rozdanie członkom Sekcyi III.

Właściwie uchwała Sekcyi III z dnia 4 grudnia 1886 roku przyspieszyła stanowczo ułożenie tego regulaminu, gdyż projekt organizacyi targów byłby tylko połowiczny bez regulaminu targowego. Jeżeli więc uchwała Sekcyi III, powołująca do działania Komisyą targową posunęła sprawę targów w mieście znacznie naprzód, przypuścić trzeba, że Komisya stała, z łona Rady m. wybrana, sprawy targowe miejskie, dotąd prawie odłogiem leżące, objąwszy w opiekę, zapewni im bardzo pożądany rozwój, rokujący i gminie saméj i mieszkańcom w ogóle znaczne korzyści.

do. §. IV. Uchwałą Sekcyi III. z d. 4 grudnia 1886 powołano do Komisyi targowéj trzech członków Sekcyi III (r. m. Feintucha, Dra Rosenblatta i Szpakowskiego), naczelników Wydziału III i Ekonomatu, dyrektora budownictwa m., Fizyka m. i Komisarza targowego. Taki skład Komisyi odpowiadał chwilowéj potrzebie reorganizacyi targowisk w ogóle. Gdy sprawy targowe obok cechy handlowéj dotyczą także gospodarstwa miejskiego, uzasadnioną przeto jest potrzeba, aby w Komisyi targowéj przewodniczący i członkowie Sekcyi gospodarczéj obok członków Sekcyi dla spraw handlowych zasiadali.

Członkowie z Magistratu uzupełniają tę Komisyą dostatecznie. a opuszczenie naczelnika ekonomatu i dyrektora budownictwa tłómaczy się tém, że urzędnicy ci nie mają bezpośredniéj styczności ze sprawami targowemi, przybranie zaś weterynarza m. jest ze względu na jego zawód konieczne.

Zmiana zastępców przewodniczącego Komisyi uzasadniona jest zmianą osób w Radzie m., która się co trzy lata uzupełnia, oraz właściwością spraw targowych w kierunku prawniczym i gospodarskim.

§. V.

Posiedzenia Komisyi targowéj odbywać się będą najmniéj cztéry razy do roku: w styczniu, kwietniu, lipcu i październiku, a w razie potrzeby i częściéj, w każdym jednak razie na skutek zarządzenia przewodniczącego lub zastępcy.

§. VI.

Komisya targowa ma te same upoważnienia, co sekcye Rady miejskiéj, a do ważności uchwał potrzeba obecności trzech członków, z głosem stanowczym, oraz przewodniczącego a względnie jego zastępcy.

§. VII.

Do zakresu działania téj Komisyi należy:

1. ustanawienie opłat targowych,
2. staranie o zaopatrzenie miasta w dostateczną, tanią i zdrową żywność,
3. kontrola nad dozorem targowym,
4. „ „ „ wag i miar,
5. wyznaczenie targowisk i zmian na nich,
6. zezwalanie na wydatki z funduszu miejskiego dla spraw targowych, o ile sumy 200 zła. nie przenoszą, oraz umarzanie należytości targowych, o ile od jednego dłużnika sumy 50 zła. nie przenoszą,
7. przedkładanie Radzie miejskiéj wniosków na wydatki wyższe nad 200 zła., a na umarzanie zaległych nieściągalnych należytości ponad 50 zła.,
8. uchwalanie wniosków na Radę co do reorganizacyi urzędów i funkcyonaryuszów targowych w gminie,
9. przyjmowanie do wiadomości sprawozdań rocznych o przekupkach, uprawnieniach konsensowych, o dochodach z konsensów i opłat targowych,
10. załatwianie rekursów od uchwał Magistratu względem wyznaczenia miejsc sprzedaży dla przekupek, przekupniów, handlarzy oraz sprzedających z pierwszéj ręki,
11. uchwalenie wniosków na Radę względem zmian regulaminu targowego,

---

do §. V. Postanowienie §. V. jest konieczne, aby sprawom targowym zapewnić rozwój.

do §. VI. Dla uniknięcia nieporozumień co do uchwał pod względem formalnym wypadało postanowienie §. 86 statutu powtórzyć.

do §. VII. Według wzoru ze Statutu Komisyi sanitarnéj str. 98. Dzien. rozp. dla m. Kr. z r. 1884. Statut miejski §. 17 i 64.

12. załatwianie spraw przez Radę m., Sekcye i Komisye jéj przekazanych.

CZĘŚĆ DRUGA.

ROZDZIAŁ 1szy.

Zasady wspólne dla wszystkich placów targowych.

§. VIII.

Przepisom regulaminu targowego podlegają wszyscy biorący udział w targu czy tutejsi czy obcy i obowiązani są ściśle się stósować do zarządzeń funkcyonaryuszów komisaryatu targowego i osób kontrolujących nadzór targowy.

Ktoby sądził, że zarządzenia te nie są zgodne z obowiązującymi przepisami, ma prawo użalić się o to ustnie lub pisemnie w wydziale III. Magistratu.

§. IX.

Każdemu wolno na targi przybywać z towarami i produktami poniżéj wymienionymi, jako to: jagody, owoce, jarzyny, włoszczyzna, grzyby zdrowiu nieszkodliwe, nabiał, drób, jaja, dziczyzna (tylko w czasie dozwolonym), susz, wędliny, mięso, pieczywo, ryby (tylko w gatunku i czasie ustawą określonym), raki, zboże, nasiona, ziele, siano, słoma, kwiaty, miód, drzewo na opał i budowlane, narzędzia i sprzęty gospodarskie i rolnicze, sprzęty i naczynia drewniane i gliniane, towary tandetne, bydło rzeźne i robocze, konie, nierogacizna, ptactwo itp.

§. X.

Wszyscy w targu udział biorący doznają równych praw przy załatwianiu interesów targowych.

§. XI.

Drobna sprzedaż przedmiotów żywności, niezbędnych do życia odbywa się co dzień w godzinach porannych na rynku, placu szcze-

---

do §. VII. 8. Ustanowienie posady chemika miejskiego, jaka już od kilku lat istnieje we Lwowie, jest bardzo pożądane.

do §. VIII. §. 2. wzorowego regulaminu w zbiorze ustaw i rozp. adm. Kasparka z r. 1885 str. 1003. — §. 97 instr. wied.

do §. IX. §§. 62 i 66 ustawy przemysłowéj i §. 2. instrukcyi lwowskiéj.

do §. X. §. 68 ustawy przemysłowéj.

pańskim, małym rynku, placu sławiańskim, wolnicy i placu nowym do godziny 9-tej przed południem, targi zaś na wszystkich placach we wtorki i piątki, a w razie święta w dni następujące, od świtu aż do godziny 12-téj w południe. W dnie targowe nie wolno przekupkom i przekupniom do godziny 11-téj przed południem kupować artykułów żywności, drzewa i węgla od włościan z pierwszéj ręki a na znak tego wystawione będą na placach do sprzedaży tych artykułów wyznaczonych chorągiewki. Po zdjęciu tychże z wybiciem godziny 11-tej przekupniom wolno kupować.

§. XII.

Place targowe oraz części tychże przeznaczone do sprzedaży pewnych artykułów, wreszcie miejsca dla przekupek i przekupniów osobno umieszczonych oznaczone będą napisami i wyciągiem z regulaminu dla każdego placu szczegółowo obowiązującym.

§. XIII.

Podstępnego podkupywania na targach zabrania się. Co jeden zatargował i ugodził, drugi nie może podkupywać więcej ofiarując.

§. XIV.

1. Artykuły targowe wolno tylko na wyznaczonych ku temu placach (§. XX do XXXVIII) sprzedawać w godzinach targowych, oprócz śmietany i mleka na zamówienie do domów dostarczanego.
2. Sprzedający przybywszy na plac targowy powinni ustawiać się rzędem jeden obok drugiego z towarem tak, aby sąsiadowi przystępu i frontu nie zasłaniać.

---

do §. XI. rozporządzenie wydziału policyi Senatu Rządzącego woln. m. Krakowa d. 13 września 1819 L. 2695. — §. 68 ust. przemysł. i §. 12 regul. wzor.

do §. XII. Tablice z napisami mogą być na słupach z szeroką podstawą na targu ustawiane i po targu sprzątane a konieczne są szczególniéj dla obcéj publiczności, przepisów i zwyczajów na targu nieświadoméj, oraz dla służby targowéj celem wykazania publiczności, że zarządzenia jéj zgodne są z przepisami regulaminu.

do §. XIII Rozp. wydz. pol. S. R. woln. m. Krakowa z 13 września 1819 L. 2695.

§. 16. 3. Instr. lwowskiéj opiewa:

»Jeśli kto z sprzedającym o cenę się już ugodzi, czyli targu dobija, nie wolno drugiemu kupującemu, póki pierwszy się targuje, w targ się mięszać i cenę podawać czyli podkupywać a przeto produkta podrażać.« Stylizacya krakowska jest krótsza i lepsza.

3. Nie wolno zatrzymywać miejsc dla pojedyńczych osób, lecz należy każde miejsce po kolei obsadzić.
4. Ustawianie się odbywać się ma w ten sposób, aby chodników i dróg nie zastawiać i wolnego przystępu do sprzedających nie tamować.
5. Zająwszy raz miejsce sprzedający nie może go zmieniać ani chodzić z towarem po placu targowym.
6. Sprzedający z pierwszej ręki mają być osobno, a handlarze osobno rzędami ustawieni.
7. Podczas targu nie wolno jeździć wozami po placach targowych, wyjąwszy przyjazdu na właściwe targowisko i odjazdu wozów ze zbożem, sianem, słomą oraz wozów z ziemniakami i kapustą, burakami, karpielami i t. p.
8. Przywóz towarów na targowiska dozwolony jest od 1 marca do 31 października do godziny 6 rano; od 1 listopada do końca lutego do godziny 7 rano. Wywóz odbywać się ma po ukończeniu targu.
9. Produktów na targ wprowadzanych nie wolno przed rozpoczęciem i w czasie targu sprzedawać i kupować po ulicach i pod rogatkami a przekupniom nie wolno wychodzić ku rogatkom dla pokątnego wykupywania.
10. Zakończenie targu oznajmiać będzie dzwonek z wieży ratuszowej, poczem place targowe mają być opróżnione i przez straż miejską oczyszczone.

§. XV.

Sprzedawać na targu wolno tylko artykuły świeże, zdrowiu nieszkodliwe, niefałszowane, w stanie naturalnym, zdrowym, nie zepsutym i czyste.

Artykuły tym warunkom nieodpowiadające zostaną, jeśli nie są zdrowiu szkodliwe, z targu usunięte, w przeciwnym razie zostaną skonfiskowane i zniszczone.

---

do § XIV. *1.* §. 11. regul. wzorowego. §. 10 instr. lwowskiéj.

do ust. 7. Wprawdzie w ust. 5. rozporządzenia Magistratu z d. 10 marca 1887 L. 3411 (Dz. rozp. dla m. Krak. L. 6. str. 17) jest wzmianka, że wozami przez place targowe w czasie odbywającego się targu stępem przejeżdżać wolno, postanowienie to jednak jest dla targu i ruchu publiczności nieodpowiednie. Postanowienie to jest uzupełnieniem regulaminu porządku z r. 1884 (Dz. rozp. dla m. Krakowa z r. 1884 str. 111—120), który przez Radę m. jeszcze nie został uchwalony w myśl §. 62. ustęp 5. statutu dla m. Krakowa.

do całego §. XIV. Przepisy tego art. wyjęte są przeważnie z rozp. S. Rz. wol. m. Krakowa z d. 13 września 1819 r. oraz z §. §. 10 i 16 instr. lwowskiéj.

do §. XV. §§. 13 i 18 regul. wzor. i §. 17 instr. lwowskiéj.

§. XVI.

Każdy sprzedający i kupujący obowiązany jest urzędnikowi do tego upoważnionemu cenę sprzedaży i kupna produktów swoich, przy zbożu także ilość, na każde żądanie rzetelnie podać.

§. XVII.

Cząstkowej sprzedaży (szynkowania) napojów wyskokowych, jak: wódki, piwa, wina, miodu na placach i ulicach miasta surowo zabrania się.

§. XVIII.

W czasie odpustów przy kościołach parafialnych wolno tylko upoważnionym przekupkom artykuły żywności (bułki, chléb i inne pieczywo, wodę sodową, farynę, pierniki, owoce i t. p.) oraz kramarzom zabawki drewniane, gliniane i t. p., obrazki świętych, książki do nabożeństwa sprzedawać za opłatą placowego w taryfie oznaczoną.

Stragany mają być ustawione według wskazówek komisarza targowego.

§. XIX.

1. Wszyscy udział w targu biorący obowiązani są spokojnie i przyzwoicie się zachowywać tudzież słuchać poleceń straży targowej miejskiéj i policyjnéj.
2 Nie wolno dla podniesienia cen rozsiewać fałszywe pogłoski.
3. Niewolno wszczynać kłótnie i wyprawiać wrzaski i hałasy.
4. Nie wolno używać wyrazów, ruchów lub znaków obrażających moralność.
5. Nie wolno po targu włóczyć się luźno dzieciom i niedorostkom oraz osobom podejrzanym o chęć kradzieży lub oszustwa oraz osobom oddanym pod nadzór policyjny, niedostatecznie okrytym, umysłowo chorym lub widocznie zaraźliwą chorobą dotkniętym.
6. Zabrania się także wyrobnikom mającym towary odnosić i nieuprawnionym faktorom mieszać się do targu między sprzedającymi a kupującymi.

---

do §. XVI. dekr. kanc. nadw. z d. 11 lutego 1822 L. 13. Tom 50. Zb. ust. polit. i rozp. min spr. wewn. z d. 25 września 1871 L. 2007.

do §. XVII. Zdarza się to na odpustach obok kościołów (na Skałce itd.) podczas przemarszu wojsk albo podczas widowisk. §. 70 ust. przem. przepisuje, aby postanowienie względem wyszynku na placach publ. w regul. targ. było zamieszczone.

do §. XIX. §. 16 regul. wzor. §. 6 ustęp 5 instr. wied. §§. 24 i 25 instr. lwowskiéj, znacznie jednak zmienione i rozszerzone.

ROZDZIAŁ 2-gi.

Porządek targowy na placach szczegółowo.*)

§. XX.

Rynek główny. (1)

A. Strona wschodnia od kościoła Śgo Wojciecha do studni przed kościołem maryackim przeznacza się na sprzedaż:

1. nabiału,
2. kwiatów (obok studni),
3. jagód,
4. grzybów,
5. kukiełek,
6. wędlin,
7. wyrobów szczotkarskich, grzebieniarskich i blacharskich.

B. Strona zachodnia od wieży ratuszowej aż do studni naprzeciw Krzysztoforów (L. or. 35) przeznacza się na sprzedaż:

8. dziczyzny (zwierzyny i ptactwa),
9. drobiu,
10. masła i sera,
11. jaj,
12. suszu,
13. krzewów, drzewek i szczepów,
14. żywych ptaków.

ad 1.

Nabiał (mleko słodkie i kwaśne, spółka tj. mleko niezbierane, śmietanka, śmietana, maślanka, serwatka) powinien pochodzić od zwierząt zdrowych a osoby handlujące tymże mają posiadać dowód na to a mianowicie świadectwo naczelnika gminy potwierdzone przez

---

*) Komisya targowa uchwałą z d. 5 kwietnia 1887 uznała plac pod kapucynami i ujeżdżalnię za nienadające się na razie do celów targowych i postanowiła nie czynić wniosku względem przeznaczenia ich na targowisko,

do §. XX. w myśl uchwały komisyi targowéj z dnia 5 Kwietnia 1887.

d*o* §. XX. *4.* Instr. wied. §. 53. 2. — rozp. gub. 19 lipca 1837. Zb. u. prowinc. l. 112. Wszelkie grzyby po zwarzeniu trzechkrotném i odlaniu wody stają się nieszkodliwe «O grzybach jadalnych, podejrzanych i jadowitych» pisał Dr. Fryderyk Wilhelm Lorinser, radca zdrowia i dyr. szpitala na Wiedeniu (Wiedeń 1883 u Edw. Hölzla str. 82 i 12 tablic). Dziełko to zalecone zostało reskryptem wys. ck. Nam. we Lwowie z d. 27 marca 1877 L. 13509 wszystkim ck. starostwom oraz magistratom we Lwowie i Krakowie do jak największego rozpowszechnienia jako bardzo pożyteczne.

Dzien. rozp. dla m. Krakowa z r. 1884. l. 4. str. 71.

lekarza lub weterynarza powiatowego, że w gminie i okolicy, zkąd nabiał pochodzi, bydło jest zdrowe i nie panuje żadna epidemia lub endemia. Świadectwa powinny być w czasie od d. 1—8 każdego miesiąca odnawiane.

Próba mleka, czy nie jest rozrzedzone wodą, fałszowane lub pomieszane z krochmalem, szafranem itd. odbywać się będzie codziennie a nabiał podejrzany ma być z targu usunięty, handlarz zaś jego do odpowiedzialności pociągnięty.

Naczynia z nabiałem ustawiać należy na stoliczkach przez zarząd miejski dostarczanych i czysto utrzymywanych, za co handlujący nabiałem opłacać mają należytość w taryfie oznaczoną.

Miary na sprzedaż nabiału mają być należycie cechowane.

ad 2.

Kwiaty także na stolikach mają być ustawiane.

Sprzedaży kwiatów i bukietów przez niedorostków i kaleki po rynku, pod Sukiennicami i po ulicach zabrania się.

ad 3.

Jagody (poziómki, borówki, czernice, agrest, maliny, porzeczki itp.) tylko czyste, w naczyniach czystych, świeże i niezgniecione na sprzedaż mogą być wystawiane.

ad 4.

a. Grzyby świeże, tylko jadalne, niepodejrzane, znane powszechnie jako zdrowiu nieszkodliwe, można na targu sprzedawać jakoto: pieczarki, smardze, maślacze, bedłki, borowiki, koźlaki, pieprzniki, lisice, rydze, trufle.

b. Grzyby suszone tylko jadalne a przeważnie takie, których spód kapelusza nie ma blaszek, będą do sprzedaży dopuszczone.

c. Sprzedaży grzybów trujących zabrania się. Wykluczone są także od sprzedaży świeże grzyby zwane «gołąbki».

ad 5.

Kukiełki z Liszek i Gołkowic powinny być oznaczone kartkami z podaniem wagi, nazwiska piekarza i gminy gdzie są wypiekane.

ad 6.

Wędliny powinny być sprzedawane na stołach czystych przez zarząd miejski dostarczyć się mających.

Towary te mają być zdrowe, czysto utrzymane, nie zapleśniałe i zdatne do spożywania.

ad 7.

Wyroby szczotkarskie, grzebieniarskie i blacharskie sprzedawać się będzie na straganach własnych tylko w dnie targowe ustawia-

nych i uprzątanych, od których właściciele opłacać mają placowe w taryfie oznaczone.

ad 8.

Względem sprzedaży dziczyzny przestrzegane będą ściśle przepisy ustaw z d. 19 lipca 1869 L. 26 Dz. u. i rozp. kraj., z d. 21. grudnia 1874 L. 10 Dz. u. i rozp. kraj. i z d. 30 stycznia 1875 L. 16 Dz. u. i rozp. kraj. o ochronie zwierząt.

ad 9.

a. Drób (kury, kapłony, kurczęta, kaczki, gęsi, indyki, w ogóle ptactwo domowe) może być sprzedawany na targu żywy lub zabity.

b. Zabrania się dręczenia żywego drobiu przez związywanie nóg lub skrzydeł. Żywy drób trzymać należy w koszach lub otwartych skrzyniach siatką nakrytych.

c. W lecie podczas upałów handlujący podawać mu powinni wodę do picia.

d. Ptactwo zchorzałe, wynędzniałe i zmęczone będzie od sprzedaży wykluczone.

e. Ptactwo nieżywe ma być świeże, ubite właściwym sposobem; uduszone lub zdechłe zostanie skonfiskowane i zniszczone.

ad 10.

a. Masło i sér na sprzedaż wystawione, mają być zdatne do użytku, niezepsute. Masło powinno być dobrze wyrobione, nie zarobione, nie zaprawione barwikiem, nie zjełczałe a w garnkach od wierzchu do spodu jednakowe, w osełkach zaś czystą, mokrą, płócienną szmatką okryte.

b. Każdy w targu udział biorący ma prawo zażądać zbadania przez służbę miejską zaraz na miejscu, czy masło nie jest fałszowane, a nadto na każdym targu ma się odbywać próba masła u wszystkich handlujących przez świdrowanie masła.

c. Masło fałszowane albo mieszane w jednym garnku w celu oszukania kupującego ulegnie konfiskacie a za usiłowane oszustwo zostanie handlujący pociągnięty do odpowiedzialności przed sądem.

ad 11.

Jaja na targu mają być zdrowe; zepsute i śmierdzące ulegną konfiskacie i zniszczeniu.

ad 12.

Susz (suszone owoce: gruszki, jabłka, śliwki itp.) na sprzedaż wystawione ma być czysty i nie przesuszony (spalony). Susz z ziemią, piaskiem, popiołem, kurzem itp. zmieszany, zostanie od sprzedaży usunięty.

ad 13.

Krzewy, drzewka, szczepy sprzedawane będą pod wieżą ratuszową od strony zachodniéj.

ad 14.

Zakazuje się dręczenia ptaków chowaniem ich po kieszeniach, rękawach, wiązaniem itp. oraz sprzedaży ptaków w ustawie z d. 21 grudnia 1874 L. 10 Dz. u. i rozp. kraj. (dodatek do §. 2.) wymienionych.

§. XXI.

Plac szczepański (gwardyi narodowéj) (2)

przeznaczony zostaje na sprzedaż:

1. jarzyn (włoszczyzny) i ogrodowizny,
2. chleba pędzichowskiego,
3. chleba prądnickiego,
4. nasion,
5. soli, słoniny, smalcu i sadła,
6. mąki i kaszy,
7. faryny,
8. ryb,
9. naczyń glinianych, fajansowych i szklannych,
10. śledzi,
11. ziemniaków i kapusty w główkach na codzienne potrzeby,
12. kiszonéj kapusty,
13. barszczu burakowego,
14. pieczywa białego świeżego i suchego.

ad 1.

Jarzyny (włoszczyzna) i ogrodowizna powinny być świeże, należycie oczyszczone, wypłukane, a o ile sprzedawane są na wagę lub na miarę, powinny być ważone należycie cechowaną wagą a mierzone cechowanemi miarkami.

ad 2.

a. Piekarze t. z. pędzichowianie i połowa piekarzy z Prądnika sprzedawać będą chleb na straganach własnych, po targu uprzątać się mających, za co oznaczone w taryfie placowe rocznie z góry opłacać mają.

---

ad XX. 9. b. c. d. i 14. W myśl rozporz. min. z d. 15 lutego 1855 L. 31 Dz. u. p. kary za dręczenie zwierząt wymierza ck. Dyrekcya policyi.

b. Stragany piekarzy z Pędzichowa w osobnym a piekarzy z Prądnika w osobnym rzędzie będą ustawiane.

c. Stragany wszystkie powinny być równe, czysto utrzymywane, napisem właściciela zaopatrzone i liczbą porządkową oznaczone. Stoły i dachy tychże mają być kryte blachą.

d. Bochenki chleba mają być oznaczone kartkami z podaniem nazwiska piekarza, miejsca zamieszkania i wagi chleba.

e. Sprzedający to pieczywo powinni wywiesić taryfę ceny swego pieczywa a wyżej ceny na bochenku i w taryfie podanej chleba sprzedawać nie wolno.

ad 4.

Zubiarze mierzyć winni nasiona miarami przepisanemi należycie cechowanemi.

ad 5.

Przy sprzedaży soli, słoniny, smalcu i sadła zachowana ma być wzorowa czystość a miary, wagi i ciężarki mają być cechowane.

ad 6.

Przeznaczona na sprzedaż mąka i kasza powinna pochodzić z ziarna zdrowego.

Fałszowaną, zepsutą lub stęchłą mąkę oraz zanieczyszczoną i zatęchłą kaszę należy z targu usunąć a nawet, gdyby z jéj użycia miały wyniknąć dla zdrowia szkodliwe skutki, skonfiskować i zniszczyć.

Miara i waga ma być rzetelna i cechowana.

ad 7.

a. Faryna (gotowane pośledniejsze części mięsa z rosołem, barszczem lub kapustą w stanie ciepłym) dla uboższéj miejskiéj i wiejskiéj ludności podlega nadzwyczajnéj baczności organów sanitarnych miejskich, aby spożywanie jej zdrowiu nie mogło szkodzić.

b. Gotowanie i ogrzewanie potraw powinno się odbywać na rozżarzonych węglach drzewnych.

c. Faryniarze i faryniarki mają być czysto i przyzwoicie odziani, białym fartuchem okryci z głową szczelnie osłoniętą.

d. Co do naczyń oraz na stołach i ławach do sprzedaży faryny przeznaczonych ma być zachowana czystość wzorowa.

e. Stragany mają być rzędem, oddalone od siebie o 1 m., ustawione, równe, kryte na daszkach i stołach blachą cynkową.

ad 8.

a. Ryby tylko żywe i w stanie zdrowym mogą być przedmiotem sprzedaży na targu.

b. Ryby chore, zepsute lub uśnięte zostaną skonfiskowane i w sposób przez Magistrat wskazany zniszczone.

c. Przepisy o środkach ku podniesieniu rybactwa mianowicie ustawa z d. 19 listopada 1882 L. 57 Dz. u. i rozp. kraj. z r. 1883 i rozporządzenie ck. Namiestnictwa we Lwowie z d. 28 czerwca 1883 L. 58 Dz. u. i rozp. kraj. na targu krakowskim znajdą ścisłe zastosowanie.

ad 9.

Garnki i naczynia gliniane, fajansowe i szklanne ustawiać należy na miejscu ściśle oznaczoném tak, aby przystęp dla handlarzy i kupujących nie był utrudniony.

ad 10.

a. Śledzie w beczkach do cząstkowéj sprzedaży przeznaczone mają być zdolne do spożycia; nieświeże i zanieczyszczone ulegną konfiskacie i zniszczeniu.

b. Handlarzom śledzi zabrania się miejsce sprzedaży na placu zanieczyszczać i wodę z beczek na plac wylewać.

ad 11.

a. Ziemniaki na codzienne potrzeby i kapusta w główkach, mogą być sprzedawane na wagę lub na miarki przy jarzynach, albo osobno przy wozach.

b. Wozy zajeżdzać mają od Kleparza ulicą Sławkowską, Śgo Tomasza ku przybudowaniu obok teatru, odkąd poczynając rzędem się mają ustawiać frontem do drogi obok teatru. Oddalenie wozów od siebie ma wynosić 1 m., rzędów 2 m. Odjazd wozów nastąpi w kierunku ulicy Szczepańskiej ku plantacyom.

c. Postronki u koni w czasie sprzedaży ziemniaków mają być od strony dyszla pozdejmowane a odprzęgać koni od wozów i luźno przy wozach ustawiać nie wolno.

d. Koniom wolno podawać żywność i poić w ten sposób, aby targowiska nie zanieczyszczać.

e. Zresztą stósować się należy do przepisów §. XIV.

f. Przyjazd i odjazd wozów odbywać się ma stępem.

ad 12.

Kiszona kapusta tylko zdrowa i czysta w cebrzyczkach czystych według miar przepisanych się sprzedaje. Kapusta zepsuta i zgniła ulegnie konfiskacie.

Miejsce dla sprzedaży kapusty przed domem z napisem «plac gwardyi narodowéj.»

ad 13.

Miejsce dla sprzedaży barszczu to samo co dla kiszonéj kapusty. Barszcz kiszony z świeżych buraków sprzedawać należy z konwi czysto utrzymanych na miary przepisane.

ad 14.

a. Każdy piekarz lub ktokolwiek chleb wyrabia obowiązany jest na każdym bochenku na przylepionéj karteczce drukiem wyrazić swoje nazwisko, mieszkanie oraz wagę i cenę bochenka.

b. Wyżéj ceny sprzedawać nie wolno.

c. Każdy piekarz ma wywiesić w miejscu sprzedaży taryfę cen chleba i innego pieczywa z oznaczeniem wagi każdego gatunku.

d. Każdy piekarz winien podać do komisaryatu targowego miejsce swéj piekarni i sklepu oraz zmianę tych miejsc.

e. Piekarze obowiązani są w swoich sklepach utrzymywać zawsze zapas pieczywa odpowiedni potrzebom ludności.

f. Piekarze mają taryfę w dwóch egzemplarzach przedkładać dnia pierwszego każdego miesiąca komisarzowi targowemu do wizowania. Jeden egzemplarz otrzymają z pieczęcią urzędową i podpisem komisarza targowego napowrót, drugi egzemplarz pozostanie w urzędzie. Wolno taryfę zmienić w połowie miesiąca i natychmiast ją do wizy przedłożyć wraz z taryfą poprzednią, którą się w urzędzie zatrzymuje.

g. Każdy piekarz ma w miejscu sprzedaży posiadać wagę, aby kupujący pieczywo sam sobie mógł odważyć.

h. Bochenki chleba mają mieć wagę następującą: 5 dkg., 10 dkg., 15 dkg., 20 dkg., 40 dkg., 50 dkg., 80 dkg., 1 kg. 1·20 kg., 1·50 kg., 2 kg., 2·50 kg. Bochenków z inną wagą ani wyrabiać ani sprzedawać nie wolno.

i. Każde pieczywo ma odpowiadać cechom w taryfie opisanym i posiadać wagę należytą; ma być z dobréj i czystéj mąki dobrze wyrobione, wypieczone, dostatecznie wychłodzone, nie zakaliste, nie stęchłe, nie gorzkie, nie kwaśne i nie wzdęte.

k. W miejscach wyrobu i sprzedaży pieczywa zachowywać należy wzorową czystość a palenie tytoniu lub cygar podczas wyrobu i sprzedaży pieczywa jest wzbronione.

l. Pieczywo nie odpowiadające warunkom powyżej pod *h. i*, wyszczególnionym zostanie od sprzedaży usunięte.

m. Za dobroć i wagę pieczywa odpowiada piekarz a co do pieczywa białego (bułki, plecionki i rogalki) bez znaczków także przekupnie sprzedający to pieczywo.

15.

Na placu szczepańskim w kramach miejskich oraz w straganach nie dla faryny przeznaczonych nie wolno utrzymywać dla ogrzania się ognia w garnkach i kuchenek naftowych oraz nie wolno wykonywać ani w kramach ani w straganach wyrębu i sprzedaży mięsa ani sprzedaży napojów wyskokowych.

16.

Stragany będą co roku w miesiącu maju rewidowane i według wskazówek komisyi mają być odnawiane.

17.

Sprzedaży kramarszczyzny na placu szczepańskim zabrania się.

§. XXII.

Mały rynek (3).

przeznacza się na sprzedaż:
1. cytryn i pomarańcz,
2. wszelkich owoców,
3. jarzyn,
4. chleba prądnickiego,
5. koszyków.

ad 1.

Cytryny i pomarańcze tylko zdrowe wolno sprzedawać; nadgniłe, zepsute i pokrajane należy od sprzedaży usunąć.

ad 2.

a. Wszelkie owoce sprzedawać się będzie na straganach przez przekupniów wyjąwszy w dni targowe, w których sprzedającym z pierwszej ręki wolno owoce składać na ziemi dla sprzedaży.

b. Owoce niedojrzałe ulegną konfiskacie i zniszczeniu.

c. Stragany (stragi) mają być wszystkie równo wysokie, czysto utrzymane, blachą kryte.

d. Obok straganów nie wolno rozwieszać płacht, ani stawiać ław, pak, skrzyń, koszyków, beczek i innych gratów.

e. Wyjątkowo wolno przy każdym straganie umieścić najwięcéj cztery beczułki (solówki) z owocami, które się w beczułkach przewozi (śliwki, morele itp.)

---

do XXI. uchwała komisyi targowej z d. 5 kwietnia 1887.

f. Stragany ustawiane być mają obok siebie w oddaleniu 1 m. wzdłuż placu poczynając od narożnika w pobliżu ulicy szpitalnej ku ulicy stolarskiej w dwóch rzędach naprzeciw siebie na odległość 3 m.

g. Należytość od straganów normuje taryfa.

h. Co roku w miesiącu maju ma się odbywać rewizya straganów dla zarządzenia naprawy tychże lub oczyszczenia a względnie usunięcia.

ad 3.

Jarzyny (vide §. XXI. ad. 1).

ad 4.

Chleb prądnicki (vide §. XXI. ad 2).

ad 5.

a. Koszyki i wszelkie wyroby koszykarskie tylko w dnie targowe wolno na tém targowisku sprzedawać.

b. Nie wolno przy sprzedaży i kupnie tych artykułów zapalać lub utrzymywać ognia.

§. XXIII.

Plac Śgo Ducha. (4)

przeznaczony zostaje na stanowisko murarzy i wyrobników dziennych.

a. Mają oni zachowywać się trzeźwo, spokojnie i przyzwoicie.

b. Na chodniku stawać nie wolno.

c. Za wszelkie naruszenie porządku pociągnięci zostaną do odpowiedzialności.

---

ad XXI. 1 do 14. rozp. mg. lwowskiego z d. 22 marca 1875 L. 4783. instr. wied. §§. 40—53.

do ustępu 15. rozp. Mg. krak. z d. 27 stycznia 1881 L. 35171. (Dz. rozp. kr. str. 11 z r. 1880) rozp. Mg. krak. z d. 9 stycznia 1882 L. 38073 (Dz. rozp. krak. str. 17 z r. 1882).

do §. XXII. uchwała komisyi z d. 5 kwietnia 1887.

do §. XXII. 2. rozp. Mg. kr. z d. 2 lipca 1880 L. 18114 (Dz. rozp. krak. z r. 1880 L. 2. str. 22).

XXII. 3. Sprzedaż jarzyn jest na małym rynku konieczna ze względu na bliskość jatek.

do §. XXIII. Pomieszczeni byli dotąd w Rynku obok studni naprzeciw kościoła maryackiego. Komisya targowa chcąc oczyścić Rynek ze szpetnego widoku ludzi brudno i niedostatecznie okrytych, niespokojnych i ogólnemu ruchowi targowemu przeszkadzających proponuje tę zmianę uchwałą z d. 5 kwietnia 1887 r.

§. XXIV.

Jatki rzeźnicze i sprzedaż mięsa po sklepach. (5)

a. Rzeź pokątna bydła i nierogacizny po domach, handel obnośny mięsem i rozbieranie całych zwierząt w miejscu sprzedaży zostają zabronione.

b. Rzeź bydła na sprzedaż do jatek, sklepów w mieście i na export odbywać się może tylko w rzeźni po dopełnieniu rewizyi sanitarnéj przez weterynarza miejskiego i zbadaniu paszportów bydlęcych a zarazem uiszczeniu opłat przepisanych.

c. Nie wolno inaczéj mięsa po mieście rozwozić jak tylko w wozach czystych liczbami porządkowemi oznaczonych, szczelnie zamkniętych, wewnątrz blachą wybitych, z wierzchu lakierowanych na czerwono, z wiekiem trwałém półkolistém, od wewnątrz blachą wybitém.

d. Bydła i nierogacizny na handel lub rzeź przeznaczonéj nie wolno prowadzić lub pędzić ulicami śródmieścia, a z dworca kolei bydło i nierogaciznę do rzeźni należy prowadzić, a względnie pędzić ulicą Lubicz ku bastyonowi V, poprzed tymże ku wałowi fortecznemu za Ogrodem Botanicznym aż do rogatki na Grzegórzkach i daléj drogą ku rzeźni.

e. Każdy rzeźnik obowiązany jest donieść Komisarzowi targowemu miejsce sprzedaży lub zmianę tegoż, oraz na miejscu sprzedaży wywiesić taryfę podpisaną przez siebie i przez Komisarza targowego wizowaną, obejmującą ceny każdego gatunku mięsa na wagę sprzedawanego za 1 kg. Taryfa ma być 1-go każdego miesiąca na cały miesiąc następny podwójnie przedkładana, jeden egzemplarz pozostanie w urzędzie. Wolno taryfę zmienić w połowie miesiąca i przedłożyć do wizy za złożeniem poprzedniéj. Gdyby taryfy w oznaczonym terminie nie przedłożono, obowiązuje taryfa poprzednia.

f. Nie wolno sprzedającym mięso żądać wyższych cen, jak są w taryfie oznaczone.

g. Mięso powinno być świeże, zdrowe i zdatne do użycia, przechowywane ma być w chłodnicach, a sprzedawane będzie według następującego podziału: 1) polędwica, 2) rozbratel, 3) pieczeń, 4) ozór, 5) ogon, 6) krzyżówka, 7) pieczeń biała, 8) krajówka, 9) usztyk, 10) kark, 11) szponder, 12) półżebro, 13) grube żebro, 14) łopatka, 15) pierś, 16) części od łydki i głowy. T y l k o o z ó r sprzedaje się cały, każdy inny gatunek sprzedawać należy na żądanie kupującym aż do 25 dkg. wagi. Wątroba, pęcherz, nérki, wnętrzności, serce, śledziona, płuca, żołć, krew i kości są przedmiotami wolnéj sprzedaży.

h. Dodawać kości lub kawałków innego mięsa nie wolno. Mniejsze kości jednak, które należą do składu żądanego mięsa n. p. przy rozbratlu, liczą się na wagę. Kości szpikowych na dokładki do wagi mięsa wbrew woli kupującego nie wolno dokładać.

i. Sprzedający mięso obowiązani są do przyzwoitego i grzecznego zachowania się względem publiczności, oraz do jak najspieszniéjszego obsłużenia kupujących bez różnicy według kolei jak do jatek przychodzą.

k. Zabrania się rzeźnikom dawać tak zwane koszyczkowe służącym.

l. Czystość tak co do mięsa jak i lokalu sprzedaży oraz narzędzi, sprzętów i naczyń, a wreszcie osób mięso wyrębujących, powinna być wzorowa, a osoby podlegające słabościom wstręt budzącym, ułomne i niechlujne, nle mogą być używane do sprzedaży i wyrębu mięsa.

m. Palenie tytoniu i cygar przy sprzedaży i wyrębywaniu mięsa jest wzbronione.

n. Wag i ciężarków tylko urzędową cechą należycie opatrzonych przy sprzedaży mięsa używać wolno.

o. Kiszki, salcesony, kiełbasy mają być wyrabiane tylko ze świeżego mięsa i krwi, a przy ich wyrabianiu nie wolno używać naczyń i narzędzi miedzianych i mosiężnych.

p. Wyrobu i sprzedaży tak zwanych czarnych salcesonów czyli kiełbas krwawych w czasie od 1 kwietnia do 30 września zabrania się.

§. XXV.

Plac Latarnia (6)

przeznacza się na targowisko mięsa.

a. Wolno wprowadzać na handel do miasta mięso wołowe tylko ćwierciami, baraninę, wieprzowinę i cielęcinę połówkami lub ćwiartkami. Cielęcina winna pochodzić z cieląt, które miały 40 klg. wagi, zatem ćwiartka winna mieć 5 klg. wagi.

b. Mięso bez pieczęci sanitarnéj m. Podgórza lub Półwsia zwierzynieckiego podlega rewizyi weterynarza miejskiego na rogatkach.

---

do §. XXIV. *b*) Instrukcya dla rzeźni miejskiéj w dzien. rozp. dla m. Krak. z r. 1883 L. 16, str. 131—135.

c) rozp. Mg. Kr. z d. 23 lut 1883 L. 2781 Dz. rozp. Kr. z r. 1883 L. 3 str. 40.

d) rozp. Mg. kr. z d. 26 lut 1884 L. 3599 Dz. rozp. Kr. L. 3, str 57.

f—p. instr. lw. §. 19, rozp. mg. Kr. z d. 6 grudnia 1879, L. 13956. — instr. wied. §. 32 i 33.

c. Mięso z okolic Krakowa z innych gmin powinno być zaopatrzone certyfikatem pochodzenia.

d Mięso przez weterynarza m. za niezdrowe uznane, będzie zniszczone, podejrzane, a bez certyfikatu pochodzenia za rogatki zwrócone.

e. Mięso mniéj 50 dkg. ważące, tudzież nie na handel wprowadzone aż do 5 klg. wagi wolne jest od oględzin.

f. Za oględziny mięsa wołowego do 10 ćwierci należy się weterynarzowi miejskiemu 1 zła.; za każdą ćwierć ponad 10 ct. 10.; za cielęcinę, baraninę, wieprzowinę do 20 sztuk 1 złr.; za dalsze ćwiartki od każdéj 5 ct., oraz koszta fiakra do rogatki i napowrót.

g. Targi na mięso odbywać się będą we wtorki i piątki.

h. Sprzedaż mięsa wykonywać się będzie na stołach czystych, blachą obitych, rzędami ustawionych, a przez zarząd miasta za opłatą w taryfie oznaczoną dostarczanych — według wagi należycie cechowanéj, cena jednak zależeć będzie od umowy.

i. Również i na targowisku odbywać się będzie rewizya mięsa przez weterynarza m. bez opłaty. Mięso niezdrowe, zepsute i podejrzane ulegnie konfiskacie.

k. Ograniczenie co do urządzenia wozów według §. XXIV. c. do mięsa na targowisko wiezionego i napowrót się nie odnosi. Wozy jednak zawsze powinny być czyste i czystemi płachtami przykryte.

§. XXVI.

Plac pod Wizytkami (7)

przeznaczony na targowisko końskie.

a. Przyprowadzanie koni odbywać się ma ulicą Łazienną, wy prowadzanie obok klasztoru ulicą Krowoderską, aż do połączenia z ulicą Szlak.

---

do §. XXV. Aby w myśl §. VII. 2. tego projektu ceny mięsa uczynić przystępniejsze, a tem samém i uboższéj części ludności dać sposobność do spożywania zdrowego tańszego mięsa, ustanowienie targowiska na mięso obce, nie w rzeźni bite, jest bardzo pożądane. Takie targowiska istnieją po innych miastach. W myśl przepisów ustawy przemysłowéj zaprowadzeniu takiego targowiska w Krakowie nic nie stoi na przeszkodzie, jeźli tylko dozór sanitarny będzie ściśle wykonany, aby mięso na targ przypuszczone było zdrowe. Obawa utraty dochodów z rzeźni jest prawie zupełnie nieuzasadniona, gdyż we Lwowie jest także rzeźnia miejska, a targowisko tamże na mięso żadnéj jéj ujmy nie czyni, a nadto, gdy konsumpcya mięsa w mieście się zwiększy w skutek prawdopodobnie niższych cen, dochód z akcyzy na rogatkach się podniesie i zdrowie uboższych mieszkańców się polepszy. Targowisko na mięso rozumie się trzeba urządzić należycie, aby obcych handlarzy mięsa do Krakowa przyciągnąć. Tylko urządzeniem targowiska zapobiegnie się domokrąstwu z mięsem.

b. Targi odbywają się co wtorek, a oględziny koni trwają przez cały czas trwania targu.

c. Należytość targowa oznaczona w taryfie.

§. XXVII.

Plac Aryański. (8)

a. Jarmarki na konie odbywają się od 10 do 15 marca i od 23 do 28 września.

b. Oględziny weterynarskie koni odbywają się przez cały czas trwania jarmarku.

c. Przeprowadzanie koni odbywać się ma ulicą Kopernika, odprowadzanie z jarmarku ulicą Lubicz.

d. Należytość od konia dziennie pobierać się będzie według taryfy.

Porządek jak przy §. XXVI.

§. XXVIII.

Plac Sławiański. (9)

Sprzedaż nabiału wzdłuż realności ll. or. 2. 4. 6. (17. Dz. V).

Porządek jak przy §. XX. 1.

§. XXIX.

Rynek Kleparski. (10)

Sprzedaż *a)* siana, *b)* słomy i *c)* zboża.

(*ad. c. w mniejszéj ilości).*

a. Siano sprzedawać wolno na oko lub według wagi.

b. Słomę sprzedaje się na oko lub na snopki.

Przy sprzedaży siana i słomy nie wolno palić cygar ani tytoniu.

c. Zboże w mniejszéj ilości sprzedaje się na miarę lub na wagę.

Rzetelność przy wadze i miarze jest obowiązkiem handlarza zboża.

---

do a—f. Trudno pojąć jak mógł odbywać się handel mięsem dozwolony rozp. Mg. z d. 5 czerwca 1882 L. 8849 Dz. rozp. Krak. L. 3 str. 32, jeźli dlań nieprzeznaczono targowiska, ale bo też i nie odbywał się jawnie lecz pokątnie roznoszeniem po domach

do §. XXVI. Instrukcya dla rewizora koni uchwalona przez radę m. dnia 18 czerwca 1885. Dz. rozp. Kr. z r. 1885 str. 101. Plac uregulowany ma być w ten sposób, że przybycie i wyprowadzenie koni będzie kontrolowane, a konie będzie można przywiązywać do baryer.

Komisya targowa uznając plac Groble za nieodpowiedni dla targu na konie uchwałą z d. 5 kwietnia 1887 postanowiła uczynić wniosek przeniesienia targowiska końskiego na plac pod Wizytkami.

do §. XXVII. Na mocy koncesyi Wys. c. k Namiest. z d. 20 listopada 1886 L. 59587.

do §. XXVII—XXIX uchwała kom. targ. z d. 5 kwietnia 1887.

d. Przyjazd wozów na ten plac od kościoła św. Floryana ulicą św. Filipa, wyjazd ulicą św. Filipa ku ulicy Długiéj, a wozy ustawiać się mają oddalone od siebie na 1 m. rzędami odległymi od siebie 2 m. frontem ku ulicy Krzywéj.

§. XXX.

Plac Matejki. (11)

Targowisko na zboże w większych ilościach.

a. Wozy ze zbożem od Michałowic i Barana na targ przyjeżdżające mają jechać wprost na miejsce odstawy bez zatrzymania się na Kleparzu. Wozy z Michałowic nie mające oznaczonego miejsca odstawy zatrzymywać się mogą po lewéj stronie ulicy Warszawskiej poczynając od ulicy Szlak aż do ulicy św. Filipa, a wozy z Barana po prawéj stronie ul. Basztowéj, poczynając od ul. Pawiej aż do narożnika hotelu lwowskiego. Strona prawa i lewa oznacza się od rogatki.

b. Sprzedaż zboża odbywać się może tylko według wagi i próbki.

c. Handlującym nie wolno stawać na chodniku, a miejsce dla nich wyznaczone jest opalikowane.

§. XXXI.

Plac po zniesionéj rzezalni przy ulicy Dietla. (12)

Sprzedaż tandetna żelaza i sprzętów drewnianych.

Tandeciarze żelaza nie powinni ani kupować ani sprzedawać wytrychów i w ogóle narzędzi do otwierania zamków.

§. 469 u. k. postanawia, że trzecie przewinienie tego rodzaju pociąga za sobą utratę koncesyi.

§. XXXII.

Ulica Szeroka na Kazimierzu. (13)

Tandeta sukien, bielizny, pościeli i obuwia.

a. Odzieży, bielizny, pościeli i obówia po chorych na zaraźliwe choroby, albo z tych chorób zmarłych, nie wolno ani kupować ani sprzedawać. §. 396 i 397 u. k.

b. Nie wolno kupować mundurów od zbiegów wojskowych. §. 318 u. kar. wojsk. §. 220—222 u. k. 199 d. i 320 f. u. k.

c. Nie wolno staréj odzieży kupować od dzieci. §§. 471 i 472 u. k.

---

do §. XXX. uchwała Kom. targ. z dnia 5 kwietnia 1887. Gdy powstanie giełda zbożowa, przygotowane będą dla niéj przepisy, jako uzupełnienie do niniejszego regulaminu.

do §§. XXXI i XXXII. uchw. Kom. targ. z 5 kwietnia 1887.

d. Tandeciarze obowiązani są utrzymywać książki przemysłowe do zapisywania rzeczy kupionych i sprzedanych wartości ponad 5 zła., oraz towarów złotych i srebrnych klejnotów, przedmiotów sztuki i antyków, tudzież broni bez względu na wysokość ceny. Mają zbierać i układać podług lat zawiadomienia urzędowe o rzeczach skradzionych lub zagubionych, oraz takie zawiadomienia od osób prywatnych, a władze mają prawo i obowiązek odbywać u tandeciarzy peryodyczne rewizye.

§. XXXIII.

Plac Wolnica. (14)

Sprzedaż: 1) mleka, 2) chleba, 3) soli, 4) faryny, 5) garnków, 6) owoców, 7) kramarszczyzny.

ad 1. vide §. XX. 1.
„ 2. „ „ XXI. 2.
„ 3. „ „ XXI. 5.
„ 4. „ „ XXI. 7.
„ 5. „ „ XXI. 9.
„ 6. „ „ XXII. 2.
„ 7. „ „ XXXVIII.

§. XXXIV. (15)

Plac nowy na Kazimierzu.

Sprzedaż: 1) mięsa, 2) drobiu, 3) jaj, 4) jarzyn, 5) ziemniaków, 6) kapusty.

ad 1. vide §. XXIV.
„ 2. „ „ XX. 9.
„ 3. „ „ XX. 11.
„ 4. „ „ XXI. 1.
„ 5. „ „ XXI. 11.

ad 6. Wozy wszelkie, a szczegółowo z ziemniakami i kapustą zajeżdżać mają od ul. Starowiślnéj ulicą Miodową do ul. Estery, a wyjeżdżać ulicą Estery ku ulicy Józefa, i ustawiać się mają frontem do części południowéj placu naprzeciw realności l. or. 1. 2. 3.

Odległość wozów i rzędów od siebie jak w §. XXI. 11.

---

ad §. XXXII. rozp. min. spr. wewn. z d. 14 marca 1884 L. 34 Dz. u. p.

XXXIII. Konieczną jest rzeczą według uchwały Komisyi targowéj z d. 5. kwiet. 1887 dla uregulowania placu Wolnica usunąć szpetne budy, a według planów budownictwa m. postawić nowe, oraz znieść chodnik przecinający ten plac w linii przekątnéj, a urządzić chodnik tuż przy realności na szkołę przeznaczonéj.

§. XXXV.

Plac Groble. (16)

Sprzedaż: 1) drzewa wszelkiego gatunku, 2) węgli drzewnych, 3) mioteł, 4) naczyń i narzędzi gospodarskich z drzewa, 5) w jesieni od d. 1. września do d. 1. grudnia sprzedaż ziemniaków i kapusty na wozach.

ad 1. i 2.

a Drzewo na opał, budulcowe, na potrzeby stolarskie oraz gąty wolno sprzedawać tylko z wozów, składać go na placu niewolno.

b. Wozy z drzewem zajeżdżać mają od Zamku ulicą »nad Wisłą« a odjeżdżać ulicą ku plantacyom.

c. Wozy z drzewem krótkiém i z węglami drzewnemi stawać mają rzędami (§. XXI. 11.) dyszlami ku stronie Zamku.

d. Wozy z drzewem długiem stawać mają wzdłuż placu dyszlami ku ul. Straszewskiego jeden za drugim rzędami obok siebie w odległości 1 m.

e. Drzewa na podpałkę w wiązkach i węgli drzewnych w dni targowe niewolno rozwozić dla sprzedaży po mieście, a wozy z témże mają na targi zajeżdżać na Groble i ustawiać się rzędem obok drzewa krótkiego.

f. Rozwóz i sprzedaż takiego drzewa i węgla po mieście w dni nietargowe są dozwolone.

ad 3.

Wózki z miotłami ustawiać się mają obok wozów z drzewem krótkiem.

ad 4.

a. Naczynia bednarskie i narzędzia gospodarskie z drzewa zajmować będą mały plac przy Groblach (po zburzonéj realności) od strony plantacyj.

b. Każdy handlujący tym towarem może zająć najwięcéj 2 m. frontu, a 6 m.□ powierzchni.

ad 5.

Wozy z ziemniakami i kapustą, o ile w czasie od 1 września do 1 grudnia nie znajdą pomieszczenia na placu szczepańskim, ustawiać się będą rzędami na wschodniéj części placu Groble od strony plantacyj dyszlami ku ul. Straszewskiego według porządku w §. XXI. 11. przepisanego. Przyjazd tychże od ulicy Zwierzynieckiéj ulicą »nad Wisłą« obok koszar wojskowych drogą ku plantacyom, wyjazd ku ulicy Straszewskiego.

---

do §. XXXV. uchw. kom. targ. z 5 kwiet. 1887.

Gromadząc wozy z drzewem w wiązkach i węglem drzewnym na jednym placu uzyska się:

§. XXXVI.

Plac na Podbrzeziu. (17)

Sprzedaż ryb.

Porządek jak przy §. XXI. 8.

§. XXXVII.

Targowisko na bydło (18)

na gruntach miejskich pod rzezalnią położonych.

§. XXXVIII.

Plac na rogu ulicy Kopernika. (19)

Kramarszczyzna.

a. Kramarszczyzna sprzedawaną będzie na straganach zbudowanych według wzoru przez budownictwo miejskie wydanego.

b. Za użycie placu pod stragany opłacać się będzie należytość w taryfie oznaczoną.

c. Przystawek (paki, skrzynie, ławy, kosze i inne graty) obok straganów umieszczać nie wolno.

d. Zabrania się okrywać stragany płachtami i t. p. dla ochrony od wiatru, słońca, deszczu i śniegu.

e. Rewizya coroczna straganów jak w §. XXI. 16.

---

a. że ceny tegoż będą więcéj jednostajne i co tydzień dokładnie wiadome;

b. że przekupki w godzinach targowych nie będą go wykupywać;

c. że potrzebujący tych artykułów nie będą zmuszeni wędrować po ulicach, aby je odszukać;

d. że wozy z tymi artykułami nie będą w dni targowe, kiedy ruch wozów w mieście jest zwiększony, tamować komunikacyi.

f. Przepis ten uzasadnia się tém, że zwyczaju rozwożenia drzewa i węgla drzewnego po mieście usuwać całkiem nie można, gdyż to są artykuły codziennéj potrzeby i nie można tych, co się w dni targowe o to nie postarali, pozbawiać sposobności tańszego nabycia tychże z pierwszéj ręki.

do §. XXXVI. Plac ten nie ma dotąd przeznaczenia, ponieważ zaś na Placu Szczepańskim nie można pomieścić wszystkich rybaków, a położenie placu na Podbrzeziu bardzo się nadaje na targowisko rybne, przeto Komisya targowa uchwałą z d. 5 kwiet. 1887 postanowiła uczynić wniosek przeznaczenia go na ten cel.

do §. XXXVII. Takie targowisko miało być w skutek uchwały Rady m. z d. 12 marca 1885 kosztem 3000 zł. urządzone. Porządek targowy dla niego, gdy powstanie, ułoży się według regulaminu dla m. Oświęcima (rozp. wys. ck. Namiestnictwa we Lwowie z d. 31 marca 1884 L. 5338 Dz. u. i rozp. kraj. L. 42).

do §. XXXVIII. Kramarszczyzna oprócz sklepów w mieście i kramów na Wolnicy nie ma placu do sprzedaży, a wyrugowaną została częściowo z jatek, oraz zupełnie z Placu Szczepańskiego. Zważywszy, że przekupkom usuniętym trzeba koniecznie wyznaczyć inne miejsce, aby im nie odbierać środków utrzy-

§. XXXIX.

Brzeg Wisły na Zwierzyńcu. (20)

Sprzedaż węgli kamiennych w większych ilościach odbywa się nad Wisłą za mostem zwierzynieckim, oraz w składach prywatnych w ulicy Zwierzynieckiéj i Pawiéj.

Dozór nad tą sprzedażą ogranicza się do kontroli nad wagą, oraz do czuwania nad tém, aby koni przy wożeniu węgli nie dręczono.

ROZDZIAŁ 3-ci.

§. XL.

Dozór nad miarami i wagą.

a. Miary i wagi oraz wszelkie przyrządy do mierzenia i ważenia muszą być cechowane. Innych używać niewolno pod karą utraty tychże, oraz grzywien od 1—100 zła., a względnie 1—20 dni aresztu.

b. Wszelkie miary i wagi, oraz używane przy nich przyrządy mają być na koszt właścicieli w urzędzie cymentniczym co dwa lata recymentowane, a nawet co rok w razie wcześniejszego zużycia.

c. Miary i wagi winny na miejscu sprzedaży tak być ustawiane, aby kupujący mógł łatwo widzieć zmierzenie lub zważenie tego, co kupuje i w ten sposób kontrolować sprzedającego.

d. Dla wygody publiczności utrzymuje gmina wagę publiczną na Rynku Kleparskim do odważania towarów, a należytość za odważanie przepisuje taryfa.

---

mania, zważywszy daléj, że plac ten, leżący dotąd prawie odłogiem, może przynosić gminie dochody, zważywszy wreszcie jego położenie bardzo korzystne dla kramarzy — możnaby się spodziewać, że wniosek przeznaczenia go na sprzedaż kramarszczyzny będzie przyjęty.

a. c. d. Postanowienia powyższe są konieczne, aby widokiem straganów nie oszpecać ulicy.

do §. XXXIX. Uwaga jak przy §. XX. 14.

do § XL. 1. 2. art. VI, XI i XV ustawy z 23 lipca 1871 L. 16 Dz. u. p. z r. 1872 oraz reskr. min. h. z d. 4 sierpnia 1876 L. 4910 (Dz. rozp. krak. z r. 1887 L. 9).

ROZDZIAŁ 4-ty.

Porządek sprzedaży w całém mieście.

§. XLI.

Godła (Szyldy).

a. Każdy sprzedający obowiązany jest do odpowiedniego zewnętrznego oznaczenia miejsca sprzedaży a względnie miejsca wykonywania swego zawodu.

b. Napis (godło, szyld) ma zawierać całe imię i nazwisko przemysłowca.

c. Wyjątek od postanowienia pod *b.* przysłuża przemysłowcom opłacającym rocznie przynajmniéj 40 zła. podatków bezpośrednich bez dodatków i wpisanych do rejestru handlowego (firmy protokółowane).

d. Napisy mają być w języku polskim poprawnie, bez omyłek i błędów ułożone.

e. Nie wolno umieszczać inaczéj nad sklepami godeł jak tylko w ten sposób, żeby zawieszone na hakach silnie do muru przylegały. Napisy wolno także na drzwiach handlów albo na okiennicach malować ale nie zawieszać. Wszelkiego innego umieszczenia godeł jakoto: na szybach, brukach, prętach żelaznych ponad chodnikami i t. d. zabrania się.

f. Dla przekonania się o ścisłém przestrzeganiu powyższych przepisów odbywać się będzie co roku w miesiącu listopadzie ogólna rewizya szyldów.

g. Nie wolno w gablotkach i w ogóle na wystawach przed sklepami wywieszać części ubrania, bielizny, pościeli oraz przedmiotów niemiły widok lub zgorszenie sprawiających.

h. Również zabrania się ustawiania jakichkolwiek przedmiotów (np. stołków, ławek i t. d.) na chodnikach i siadania przed sklepami oraz nawoływania publiczności do sklepów.

XLI. *a. b. c.* §. 44, 45 i 49 ust. z d. 15 marca 1883 L. 39 Dz. u. p. §. 7 ust. z d. 7 grudnia 1862 L. 1. Dz. u. p. z r. 1863.

e. §. 96 instr. wiedeńskiéj. To postanowienie sprzeciwia się §. 116 regul. z d. 24 sierpnia 1884 Dz. rozp. krak. z r. 1884 L. 8. str. 111—120, którego Rada m. dotąd nie uchwaliła w myśl §. 62. 5. statutu. Godła wiszące na prętach żelaznych szpecą miasto, zasłaniają widok ulic, a skrzypiąc przy wietrze obrażają słuch, zaś przy silnych wiatrach grożą spadnięciem i uszkodzeniem, jeźli nie zabiciem przechodniów, dlatego powinny być usunięte.

do lit. g. Przepisy względem urządzenia gablotek wydano rozp. Mag. z d. 11 września 1880 L. 21671 Dz. rozp. z r. 1880 str. 34.

h. rozp. Mag. z d. 10 marca 1887 L. 24628 Dz. rozp. krak. L. 6 str. 18 u. 11 b.

§. XLII.

Sukiennice.

Dla Sukiennic obowiązuje rozporządzenie Magistratu z dnia 11 listopada 1880 L. 30997 zamieszczone w Dzienniku rozp. dla miasta Krakowa z r. 1880 L. 4. str. 50.

§. XLIII.

Robotnicy.

Wypłata zarobku robotnikom wszelkich zatrudnień w gospodach lub szynkowniach, umawianie się, że robotnicy artykuły do życia mają nabywać w handlach im wskazanych, oraz kredytowanie robotnikom napojów wyskokowych są zabronione.

§. XLIV.

Używanie naczyń pobielanych.

a. Naczynia miedziane, mosiężne oraz gliniane po sklepach, restauracyach, jadalniach, kawiarniach, mleczarniach, szynkach, piwiarniach, winiarniach, hotelach, koszarach, szpitalach, fabrykach octu, handlach wiktuałów, browarach, masarniach, destylarniach, fabrykach pierników, pralniach, farbiarniach, muszą być utrzymane czysto i mają być należycie pobielane. Do pobielania używać wolno tylko cynku.

b. Kiszonych ogórków, głąbików, buraków, kapusty, groszku, fasoli nie wolno przechowywać w miedzianych naczyniach.

c. Tylko cukiernikom wolno do przyrządzania karmelków, pocukrzania jąder owocowych i do smażenia soków owocowych używać naczyń miedzianych należycie pobielanych z zastrzeżeniami rozporządzenia Wys. ministeryum spraw wewnętrznych z d. 28 sierpnia 1884 L. 146 Dz. u. p.

§. XLV.

Lody.

Roznoszenia celem sprzedaży lodów po mieście przez osoby do przemysłu nieuprawnione zabrania się.

---

ad §. XLII. §. 78 a. b. c. ustawy z 8 marca 1885 L. 22. Dz. u. p. i rozp. Mag. z d. 27 lipca 1887 L. 7158.

do §. XLIV *a. b.*

§. 406 u. k. — instr. wied. §. 95, 53 u. 11, 12. *c.* — Dz. rozp. krak. z r. 1884 str. 156.

do §. XLV. rozp. Mg. z d. 1 czerwca 1881 L. 15789 Dz. roz. krak. L. 7 str. 43.

§. XLVI.

Fałszowanie trunków.

Zakaz fałszowania trunków oraz przyrządzania potraw w sposób zdrowiu szkodliwy zawiera ustawa karna §§. 403—408.

§. XLVII.

Nafta.

a. Sklepy na sprzedaż nafty mają być urządzone według wskazówek Komisyi przed otwarciem handlu na miejscu odbytéj.

b. Nie wolno w nich utrzymywać ognia ani światła nieosłoniętego ani zapalnych przedmiotów, jak: zapałki, szczotki, drzewo, powrozy i t. d.

c. Tylko taka nafta może być do oświetlenia sprzedawana, która mimo ogrzania najmniéj do 30° R. się nie zajmie i nie pali. Próby w tym celu i rewizye mają odbywać Komisarze obwodowi.

§. XLVIII.

Materyały explodujące.

Względem ostrożności przy sprzedaży materyałów explodujących obowiązują rozporządzenia ministerstwa spraw wewnętrznych z d. 2 lipca 1877 L. 68 Dz. u. p. i z d. 22 września 1883 L. 156 Dz. u. p. oraz §. 336 lit. *f.* ustawy karnéj z d. 27 maja 1852 L. 117 Dz. u. p. a nadto co do sprzedaży prochu strzelniczego i innych materyałów łatwo zapalnych, następnie słomy, siana i drzewa na opał §§. 445—447 ustawy karnéj.

§. XLIX.

Trucizny i towary materyalne.

Ograniczenia względem sprzedaży trucizn i tak zwanych materyalnych towarów zawierają §§. 361—371 ustawy karnéj oraz rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych i handlu z dnia 21 kwietnia 1876 L. 60 Dz. u. p.

§. L.

Sprzedaż kosztowności.

O środkach ostrożności przy kupnie i sprzedaży kosztowności złotych i srebrnych przez jubilerów stanowią §§. 473—477 ust. kar.

---

do §. XLVI. Taka wzmianka jest potrzebna dla zwrócenia uwagi publiczności i urzędników co do kompetencyi karania.

do §. XLVII. rozp. Mg. z d. 4 listop. 1885 Dz. rozp. krak. str. 144 i z d. 27 listop. 1885 L. 27 str. 158 oraz rozp. min. sp. wewn. z d. 17 czerwca 1865 L. 40. Dz. u. p.

§. LI.

Niestósowanie się do taks.

O pokrzywdzeniu przy sprzedaży towarów, na które są wyznaczone taksy, stanowi §. 478 ust. kar. i rozporządzenie minist. z d. 18 stycznia 1857 L. 14 i 15 oraz z d. 27 marca 1857 L. 63 Dz. u. p., a trzecie tego rodzaju przekroczenie karanem być ma utratą przemysłu.

§. LII.

Odróżnianie kupujących i odmówienie sprzedaży.

Handlujący towarami niezbędnie do życia codziennego potrzebnymi nie mogą tychże ukrywać i obowiązani są każdemu bez wyjątku towary swe sprzedawać (§. 482 ust. kar.). Przekroczenie tego przepisu karane dwukrotnie, pociąga za sobą za trzecim razem utratę przemysłu.

§. LIII.

Zmawianie się sprzedających.

Nie wolno zmawiać się przemysłowcom lub handlarzom, aby cenę towarów na niekorzyść publiczności podwyższać (ust. z dnia 7 kwietnia 1870 L. 43 Dz. u. p. ustęp 4). Karanie za przekroczenie tego przepisu należy do kompetencyi sądów.

§. LIV.

Handel obnośny. (Domokrąztwo, domokrążnictwo).

Handel obnośny podlega osobnym przepisom (pat. ces. z d. 4 września 1852 L. 252 Dz. u. p. i rozp. min. handlu z d. 22 listopada 1852 L. 35 Dz. u. kr.).

§. LV.

Woda sodowa.

a. Sprzedaż wody sodowéj z wózków może się odbywać tylko na placach i ulicach przez Komisyę targową wyznaczonych. Krążenia z takimi wózkami po mieście zakazuje się.

b. Wyrób wody sodowéj w fabrykach oraz sprzedaż téjże pod względem sanitarnym podlega kontroli fizyka miejskiego.

---

do §. LIV. str. 1384—1416 T. II. Zb. u. i rozp. adm. Kasparka, wyd. z r. 1884.

do §. LV. Według rozp. byłego senatu rządzącego wol. m. Krak. z d. 13 grudnia 1838 L. 6166 D. p. uwolniono przybywających na targi z artykułami żywności od opłat targowych.

Instr. wied. z r. 1839 nie obejmuje taryfy, instr. lwowska z r. 1862 zawiera taryfę opłat targowych w § 22, do któréj Mg. lwowski rozporządzeniem

§. LVI.

a. Taryfa należytości gminnych

z tytułu placowego, albo jako czynsze opłacanych.

L.	Należytość roczna od	wal. austr. zła.	wal. austr. ct.
1	Fijakrów parokonnych	7	98
2	Dorożek i wózków jednokonnych	3	15
3	Budek z wodą sodową	15	—
4	Wózków z wodą sodową	3	15
5	Sprzedaży ryb	6	—
6	Przekupniów	3	15
7	4 przekupniów narożnych na Małym Rynku po .	15	—
8	Przekupki przy ulicy Wolskiéj	20	—
9	Rybaków	4	26
10	Kramów na tandecie z żelaziwem	17	31
11	Przekupnia z pieczywem pod Zamkiem	6	—
12	Przekupnia z pieczywem i owocami przy ul. Warszawskiéj	4	—
13	Przekupnia z pieczywem i owocami przy ul. Lubicz	12	—
14	Przekupki z owocami na Stradomiu	30	—
15	Rybaka przy ulicy Miedziuch	10	—
16	Przekupki przy Placu Żydowskim od pieczywa . .	5	—
17	Przekupniów na Wolnicy	16	—
18	Przekupki z kramarstwem na Wolnicy (wyjątkowo)	32	—
19	„ „ „ „ „	20	—

---

z d. 6 listop 1875 L. 26674 w myśl uchwały Rady m. z d. 21 paźdz. 1875, a na podstawie §. 69 ust. przemysł. ustanowił taryfę opłat placowych oraz rozp. z d. 30 grud. 1875 L. 41802 na mocy uchw. Rady m. z d. 21 paźdz. 1875 i dekr. Namiest. z d 28 grud. 1875 L. 63630 taryfę opłat dla miejsk. zakładu miar i wag. W myśl §. 70 ust. przemysł. z r. 1859 obowiązującego dotąd, stanowi taryfa opłat targowych integralną część regulaminu targowego, który podlega zatwierdzeniu krajowéj władzy politycznéj. Poniżéj umieszcza się pod *a)* spis należytości targowych opłacanych obecnie w Krakowie. Taryfa ta obecnie nie odpowiada stosunkom targowym miejskim, bo nie mając podstawy wspólnéj wymiaru, pozostawia wolne pole do wyznaczania należytości, o których zresztą właśnie dla braku téj podstawy orzec trudno, czy są należytościami podlegającemi egzekucyi politycznéj Magistratu w myśl §. 109 lit. r. statutu dla m. Krakowa, czy też jako czynsze egzekucyi sądowéj. Nadto niema dotąd przepisów oznaczających dokładnie, kto i kiedy takie należytości ma na rzecz gminy pobierać — i jak się z tego poboru obliczać. Aby tę wadę usunąć zamieszcza się pod *b)* projekt taryfy z należytościami obliczonemi na podstawie jednostek czasu i powierzchni wraz z instrukcyą ich poboru.

L.	Należytość roczna od	wal. austr. zła.	ct.
20	Przekupnia z garnkami	20	—
21	Przekupniów na placu Nowym	14	—
22	„ „ „ „ z mięsem i podrobiem	7	—
23	Jednego przekupnia „ „ „ „ „	10	—
24	Podrobiu na placu Nowym	5	—
25	„ „ „ „ od przekupki jednéj . .	7	—
26	Przekupki jednéj na placu Nowym	10	—
27	Rrzeźników w jatkach poddominikańskich	100	—
28	Jednego rzeźnika „ „ (wyjątkowo)	6	—
29	Kramów w jatkach poddominikańskich po 100 zła., 80 zła., 70 zła.	60	—
30	Kramów szewskich w jatkach poddominikańskich po 40 i 25 zła.	—	—
31	Jednego kramarza w jatkach poddominik. (wyjątkowo)	16	—
32	Kramów prywat. „ „ „	6	—
33	Kramu prywatnego jednéj przekupki (wyjątkowo) .	15	—
34	„ „ jednego szewca „ .	5	—
35	Kramów na Placu Szczepańskim	36	—

aa.

b. Taryfa należytości targowych.

(Projekt).

L.	Placowe od	dziennie zła	dziennie ct.	tygodniowo zła	tygodniowo ct.	miesięcznie zła	miesięcznie ct.	półrocznie zła	półrocznie ct.	rocznie zła	rocznie ct.
1	stolików pod nabiał i kwiaty . . .	—	4	—	25	1	—	5	—	10	—
2	1 □ m. powierzchni wolnej w Śródmieściu, na plantacyach, na Stradomiu i na Kazimierzu	—	2	—	10	—	40	2	—	4	—
3	1 □ m. powierzchni wolnej poza plantacyami	—	1	—	6	—	20	1	—	2	—
4	1 □ m. powierzchni zajętej pod stragan w Śródmieściu, na plantacyach, na Stradomiu i na Kazimierzu .	—	4	—	25	1	—	5	—	10	—
5	1 □ m. powierzchni zajętej pod stragan poza plantacyami	—	3	—	15	—	50	3	—	6	- -
6	1 □ m. powierzchni zajętej pod budy w Śródmieściu, na plantacyach, na Stradomiu i na Kazimierzu . .	—	5	—	30	2	—	10	—	20	—

L.	Placowe od	dziennie		tygodniowo		miesięcznie		półrocznie		rocznie	
		zła	ct.	zła	ct.	zła	ct.	zła	ct	zła	ct.
7	1 □ m. powierzchni zajętej pod budy poza plantacyami	—	4	—	25	1	—	5	—	10	—
8	kramu miejskiego na placu szczepańskim	—	20	1	20	4	—	24	—	48	—
9	jatki rzeźniczéj poddominikańskiej .	—	50	3	—	10	—	60	—	12	—
10	kramu w obrębie jatek poddominik.	—	25	1	50	5	—	30	—	60	—
11	fijakrów dwukonnych	—	—	—	—	—	—	6	—	12	—
12	powozów prywatnych dwukonnych obok fiakrów stawających . . .	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—
13	dorożek jednokonnych i wózków .	—	—	—	—	—	—	5	—	10	—
14	pojazdów jednokonnych prywatnych obok dorożek	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—
15	wozów wiejskich	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
16	wózków z mlékiem albo z wodą sodową	—	—	—	15	—	50	3	—	6	—
17	wózków expresów na placach poza plantacyami	—	—	—	15	—	50	3	—	6	—
18	jednéj kadzi na ryby	—	4	—	25	1	—	5	—	10	—
19	konia	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
20	źrebięcia	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
21	bydlęcia rogatego	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
22	sztuki trzody chlewnéj	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—

Uwagi do projektu taryfy:

do l. 1. więcej jak jeden stolik zajmować nie wolno,
» » 2. i 3. zająć można najwięcej 6 m. □.
» » 4. i 5. » » » 8 m. □.
» » 6. i 7. » » » 8 m. □.

wyjąwszy bud na karuzele, cyrki, panoramy, menażerye i widowiska, którym według potrzeby miejsce każdym razem zostanie wytyczone, do l. 18. najwięcej 2 kadzie z rybami wystawiać wolno.

bb.

Taryfa należytości od wagi.

Za sprawdzenie ciężaru pewnego przedmiotu do 10 kg. 1 ct. w. a.
nad 10 kg. do 25 kg. 2 ct. w. a.
od 25 » » 50 » 4 » » »
za każde dalsze 10 kg. 1 ct. w. a.

Ilość niedochodząca 10 kg. liczy się za 10 kg.

cc.

Instrukcya pobierania tych należytości.

a. Należytości tygodniowe, miesięczne, półroczne i roczne pobierać będzie kasa miejska na podstawie upoważnienia z księgi sznurowej komisarza targowego a nikomu nie wolno zająć miejsca na placu, kto nie posiada kwitu, że należytość z góry uiścił.

b. Wolno należytości opłacać dziennie, tygodniowo; miesięcznie, półrocznie lub rocznie z góry. Kto uiścił natężytość za dłuższy czas z góry, nio może być wzywany do opłaty targowej przez cały czas, za który należytość zapłacono. Należytości uiszczone zwracane nie będą.

c. Należytości targowe dzienne pobierać będą na placu funkcyonaryusze komisaryatu targowego pod kontrolą urzędników magistratu na podstawie kwitków z księgi sznurowej oznaczonej liczbami porządkowemi, datą, rodzajem i ilością opłaty. Kwitki będą doręczane stronom, które je mają przez czas pobytu z towarem na targowisku przy sobie zatrzymać. Zebrane pieniądze mają być każdego dnia o godzinie 12 w południe w kasie miejskiej złożone.

d. Urzędnicy Magistratu, kasy miejskiej i wydziału rachunkowego miejskiego, kolejno według potrzeby do kontroli przez 2go wiceprezydenta wyznaczani, doglądać będą codziennie poboru należytości dziennie zbieranych i w tym celu mają nosić odznakę służbową w czasie tej kontroli.

e. Dowód zapłaty należytości stanowić będzie kwitek, który ma być na żądanie okazany urzędnikowi kontrolującemu i oznaczony przy kontroli.*)

ROZDZIAŁ 5-ty.

O władzy karania i karach.

§. LVII.

Do karania za przekroczenie przepisów regulaminem tym objętych są powołane:

1. władze sądowe karne,

---

*) według odezwy Magistratu lwowskiego z d. 17 lipca 1887 L. 22922 (l. mg. krak. 15115 z r. 1887) obowiązuje we Lwowie na mocy uchwały Rady m. z d. 10 maja 1883 od d. 1 stycz. 1884. »Instrukcya dla administracyi stoleczków sprawionych przez gminę dla użytku publiczności na placach targowych« zawierająca 15 paragrafów, która może posłużyć za podstawę do uchwały dla poboru należytości od stolików targowych w Krakowie.

2 ck. Dyrekcya policyi,
3. Magistrat.

ad 1.

Do kompetencyi władz sądowych karnych należą przestępstwa do niniejszego regulaminu z ustawy karnej wyjęte (§. XXXI, XXXII. a. b. c. XLIV, XLV, XLVIII, XLIX, L, LI, LII, LIII) oraz oszustwa przy miarach i wagach.

ad 2.

Do kompetencyi ck. Dyrekcyi policyi należy karanie za dręczenie zwierząt (XX. 9 b. c. 14. i XXXIX).

ad 3.

Do Magistratu należy pociąganie do odpowiedzialności za wszystkie inne przekroczenia przepisów tego regulaminu.

§. LVIII.

Postępowanie przy karaniu przekroczeń z ustawy karnéj przepisane jest ustawą o postępowaniu sądowém karném z d. 23 maja 1873 L. 118 Dz. u. p., postępowanie zaś ad 2 i 3 §. LVII przepisuje rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z d. 5 marca 1858 L. 34. Dz. u. p.

§. LIX.

a. Kary są następujące:
1. konfiskata artykułów sprzedaży,
2. nagana,
3. grzywny,
4. areszt,
6. utrata prawa do trudnienia się handlem lub przemysłem,

b. wymiar kar oznaczony jest właściwemi postanowieniami:

1. ustawy karnéj z d. 27 maja 1852 L. 117 Dz. u. p.

2. rozporządzenia cesarskiego z d. 20 kwietnia 1854 L. 96 Dz. u. p.

3. rozporządzenia ministerstwa spraw wewn. z d. 30 września 1857 L. 198 Dz. u. p.

4. ustawy przemysłowéj z d. 20 grudnia 1859 L. 227 D. u. p. Rozdział VIII i IX.

5. ustawy z d.	19 lipca 1869	L. 26	Dz. u. i rozp. kraj.
6. » »	21 grud. 1874	L. 10	
7. » »	30 stycz. 1875	L. 16	
8. » »	19 listop. 1882	L. 57	

9. rozp. Namiestnictwa we Lwowie z d. 28 czerwca 1883 L. 58 Dz. u. i rozp. kr.

c, Dochód ze sprzedaży konfiskowanych artykułów oraz z grzywien w myśl przepisów jak wyżéj ad b. 1, 2, 3, 4, 5, 6 i 7 nałożonych przypada na fundusz ubogich m. Krakowa, dochód zaś ze sprzedaży skonfiskowanych ryb i grzywny w myśl przepisów powyżéj ad b. 8 i 9 przytoczonych nałożone wpływają do osobnego funduszu ku podniesieuiu rybactwa, którym zarządza Wydział krajowy.

CZĘŚĆ TRZECIA.

ROZDZIAŁ 1-szy.

Instrukcya dla komisaryatu targowego.

§. LX.

Nadzór nad targami oraz wszelką sprzedażą artykułów żywności w mieście pełnić ma pod kierunkiem Magistratu (Wydziału III) oraz komisyi targowej komisarz targowy wraz z przydzielonym mu personalem służbowym miejskim przy pomocy organów policyjnych cywilnych i wojskowych.

§. LXI.

Komisarz targowy oraz służba miejska do pomocy mu dodana podlega przepisom pragmatyki służbowéj uchwalonéj przez Radę miejską w d. 12 marca 1874. (Dz. rozp. dla m. Krakowa z r. 1883 L. 17 str. 140—142).

§. LXII.

Komisarz targowy oraz dodane mu do pomocy organa służby miejskiéj mają nosić w czasie służby oznakę służbową miejską.

§. LXIII.

Szczegółowo obowiązany jest komisarz targowy osobiście oraz przez organa do pomocy mu dodane czuwać nad tém, aby wszystkie przepisy niniejszego regulaminu ściśle były wypełniane, powinien przeto przypisy te znać dokładnie a zarazem starać się usilnie o to, aby służba do pomocy mu dodana z przepisami temi również była obznajomioną.

§. LXIV.

Komisarz targowy powinien każde na targu spostrzeżone lub mu doniesione przekroczenie starać się uchylić oraz zarządzić, co

potrzeba, aby przekraczający przepisy pociągnięty był do odpowiedzialności.

§. LXV.

O nadużyciach i przekroczeniach podpadających pod jurysdykcyą ck. Dyrekcyi policyi powinien tę władzę przez strażników policyjnych cywilnych lub żołnierzy policyjnych zawiadomić.

§. LXVI.

O przekroczeniach podpadających karaniu władz sądowych winien komisarz targowy pisemne doniesienie, wizowane przez 2go wiceprezydenta miasta, do właściwego sądu uczynić, podając w niém dokładnie imię i nazwisko, zatrudnienie oraz mieszkanie osoby do odpowiedzialnosci sądowéj pociągniętéj.

§. LXVII.

Za przekroczenia do juryzdykcyi Magistratu należące może komisarz targowy kary porządkowe wymierzać w sposób okólnikami z d. 18 maja 1884 L. 188 (Dz. rozp. dla m. Kr. L. 10 str. 77), i z d. 1 października 1885 L. 71 (Dz. rozp. dla m. Kr. str. 123) oznaczony.

§. LXVIII.

Komisarz targowy obowiązany jest utrzymywać księgę normaliów oraz rejestr kar i indeks alfabetyczny osób karanych za przekroczenia targowe, aby mieć zawsze dokładną wiadomość o powtarzających się przekroczeniach, gdyż od tego zawisły skutki i rodzaj kary.

§. LXIX.

Komisarz targowy winien na żądanie Magistratu udzielać opinij i sprawozdań w sprawach odnoszących się do targów i handlu w mieście oraz przedkładać Magistratowi co miesiąc cenniki pieczywa i mięsa, a co pół roku wykazy przekupek po sieniach domów ubywających.

§. LXX.

Komisarz targowy znać powinien dokładnie wszystkie przepisy o handlu obnośnym (§. LIV), aby wszelkim nadużyciom przy tym handlu powstającym skutecznie tamę położyć.

§. LXXI.

Komisarz targowy obowiązany jest w dni targowe o prawdziwéj cenie artykułów targu, przy zbożu także o ilości, od kupujących i sprzedających dowiadywać się (§. XVI), ceny te notować a z dat zebranych zestawiać wykazy urzędowe cen w ten sposób, aby w nich najwyższa i najniższa oraz przeciętna cena była widoczna. Wykazy

takie przedkładać ma Magistratowi co 14 dni oraz na polecenie Magistratu innym władzom i zakładom w oznaczonych terminach.

§. LXII.

Cennik robót i materyałów budowlanych dla m. Krakowa układa na początku każdego roku urząd budownictwa miejskiego a zatwierdza Sekcya ekonomiczna Rady miasta.

§. LXXIII.

Udział fizyka miasta, lekarzy obwodowych miejskich i weterynarza miejskiego w nadzorze nad zdrowiem publiczném przy sprzedaży artykułów żywności w mieście określają instrukcye uchwalone przez Radę m. w d. 9 listopada 1882 (L. 7. Dz. rozp. dla m. Kr. str. 61—66).

ROZDZIAŁ 2-gi.

Postanowienie końcowe.

§. LXXIV.

Regulamin niniejszy pocznie obowiązywać od d. ...., a z tymże dniem tracą moc obowiązującą wszelkie poprzednie rozporządzenia Magistratu z treścią jego niezgodne.

---

do §. LXXI. §§. 8. 9 i 10 instr. wied.
§. 21 instr. lwowskiéj.

BIBLIOTHECA
UNIV. JAGELL.
CRACOVIENSIS

VERITAS